

CENY REALÍT RÁSTLI V ROKOCH 2013-2022 VO VÄČŠINE EÚ RÝCHLEJŠIE AKO PRIEMERNÉ MZDY

Na Slovensku sa ceny rezidenčných nehnuteľností (domov a bytov) v rokoch 2013-2022 podľa Eurostatu zvýšili o 88 %, zatiaľ čo priemerná mzda iba o 48 % (rozdiel -39 percentuálnych bodov).

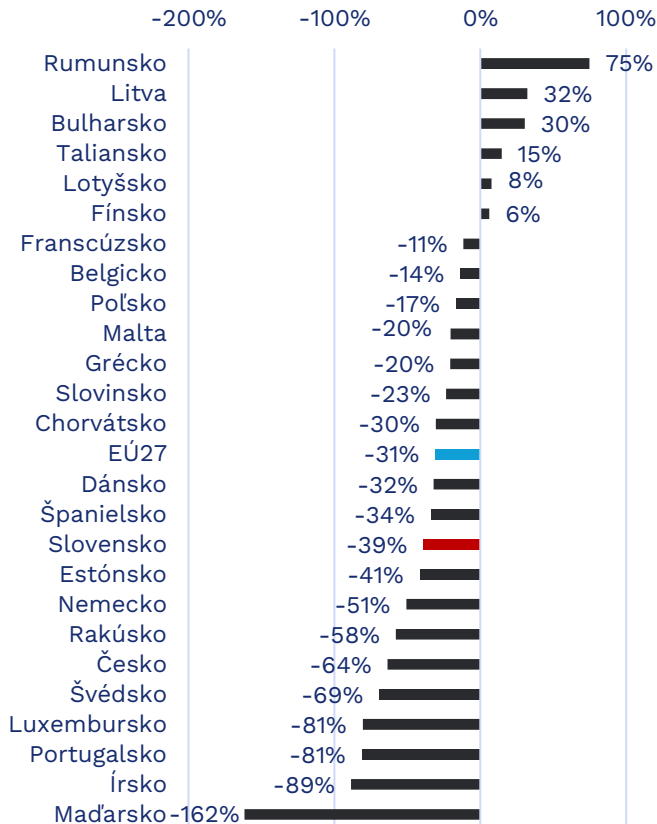
- Priemerná mzda rástla rýchlejšie ako ceny rezidenčných nehnuteľností iba v Rumunsku, Litve, Bulharsku, Taliansku, Lotyšsku a Fínsku.
- Najvyšší negatívny pomer medzi rastom priemernej mzdy a rastom cien nehnuteľností malo Maďarsko. Realitné ceny tu vzrástli v rokoch 2013-2022 o 200 %, kým priemerná mzda o 38 % (rozdiel -162 p. b.). Maďarsko malo zároveň najvyšší rast cien nehnuteľností v EÚ.
- Naopak, najlepší pomer malo Rumunsko, kde sa ceny rezidenčných nehnuteľností zvýšili o 45 % a hrubá mzda až o 120 % (rozdiel +75 p. b.).
- Rast priemernej nominálnej mzdy bol v rámci V4 v rokoch 2013-2022 u nás druhý najnižší. Kým na Slovensku vzrástla o 48 %, v Česku to bolo 66 %, v Poľsku 53 % a v Maďarsku o 38 %. Najrýchlejšie rástla v Litve o 146 %. Rozdiely medzi štátmi spôsobil rôzny vývoj ekonomiky aj inflácie.

V DIGITÁLNYCH ZRUČNOSTIACH JE SLOVENSKO V POROVNANÍ S VÄČŠINOU KRAJÍN EÚ POZADU

Základné digitálne zručnosti ovláda na Slovensku polovica dospeléj populácie (51 %). Závazok, ktorý máme voči EÚ do konca roku 2030, je pritom 80 %.

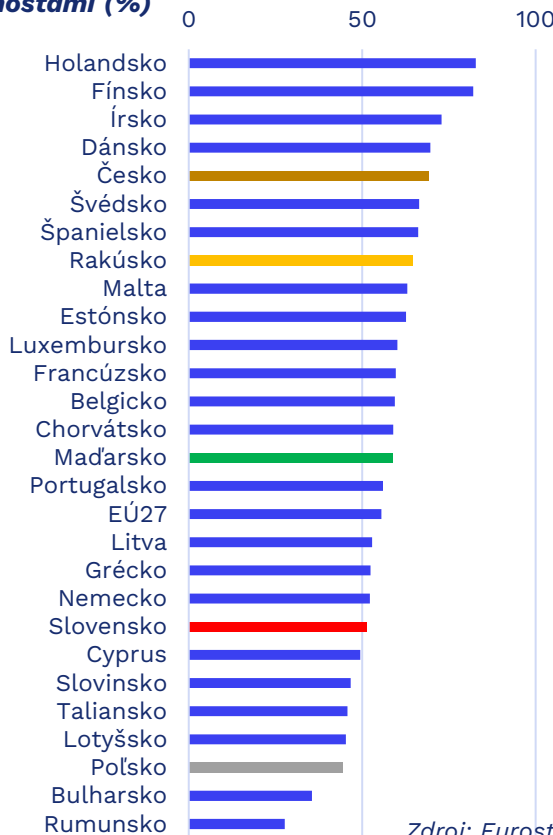
- Podľa Európskej komisie „digitálne zručný“ človek ovláda aspoň jednu činnosť definovanú v rámci informačnej a dátovej gramotnosti, komunikácie, tvorby digitálneho obsahu, bezpečnosti a riešenia problémov.
- Cieľ spĺňa iba Holandsko (83 %) a Fínsko (82 %). Česko je so 69 % na 5. mieste (Graf 2).
- Najnovšia správa EK o digitálnej transformácii hodnotí aj podnikateľský sektor. Na Slovensku napríklad využíva cloudové služby 34 % firiem oproti 45 % v EÚ. Podobne 7 % firiem využíva umelú inteligenciu oproti 8 % v EÚ. Najnižšiu úroveň digitalizácie má 56 % oproti priemeru 41 %.
- EK sleduje aj to, ako ľudia využívajú digitalizáciu. Slovensko je napríklad nad priemerom EÚ v podiele ľudí, ktorí vyhľadávajú informácie o štáte online (49 % oproti 42 %). Pod priemerom sme pri využívaní internet bankingu (66 % oproti 70 %). Zariadenia pripojené na internet používame na manažment energií (inteligentné osvetlenie v dome) iba na úrovni 4 % oproti priemeru 11 %. Významne nadpriemerne ich využívame v prípade zábavy (streaming, herné konzoly) alebo módy.

Graf 1: Rozdiel medzi nárastom priemernej mzdy a ceny nehnuteľností v rokoch 2013-2022

Zdroj: Eurostat

Graf 2: Obyvateľstvo so základnými digitálnymi zručnosťami (%)

Zdroj: Eurostat

VLANI SME ZA HODINOVÚ MZDU KÚPILI DVAKRÁT TOĽKO PALIVA AKO PRED 15 ROKMI

Pri motorových palivách sa nákupná sila priemernej hodinovej mzdy na Slovensku v rokoch 2008-23 zdvojnásobila. Aj keď je stále výrazne pod priemerom EÚ, z okolitých krajín sa za 15 rokov zvýšila najviac.

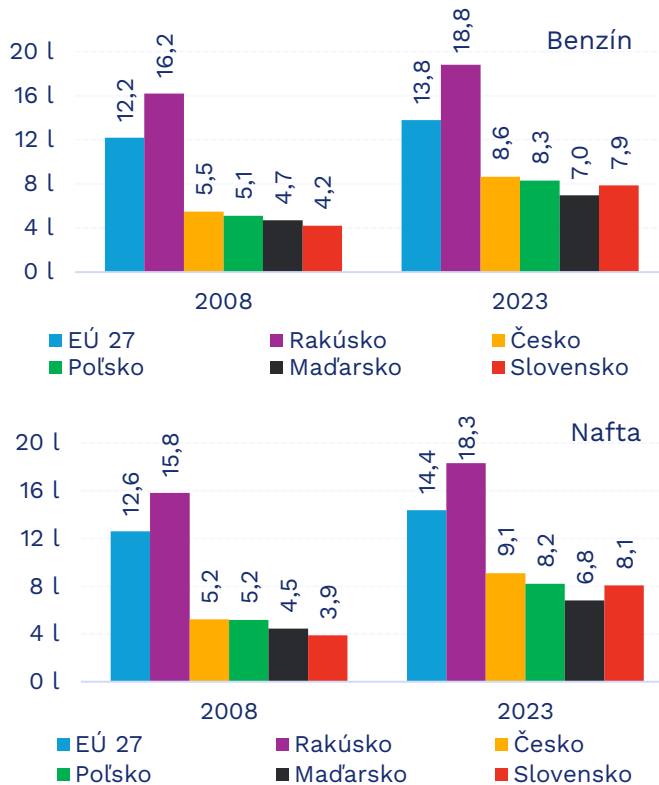
- Ak dáme do pomeru minuloročnú priemernú cenu benzínu (1,59 €/l) a nafty (1,55 €/l) s vlaňajšou priemernou hodinovou mzdou (12,5 €) zistíme, že aj keď za liter benzínu či nafty platíme viac ako v Maďarsku, z hodinovej mzdy si vieme kúpiť väčšie množstvo paliva. V prípade benzínu je to 7,9 l (7,0 l v Maďarsku) a pri naftě 8,1 l (6,8 l v Maďarsku).
- Priemer za EÚ je pritom 13,8 l benzínu a 14,4 l nafty. V susediacom Rakúsku je to výrazne viac - 18,8 l benzínu a 18,3 l nafty (Graf 3).
- V roku 2008 boli v porovnaní so susednými krajinami u nás najvyššie ceny benzínu aj nafty. Z priemernej hodinovej mzdy sme vedeli kúpiť spomedzi susedov najmenej paliva (4,2 l benzínu, resp. 3,9 l nafty). Tento pomer sa až na výnimku rokov pandémie trvalo zlepšuje.
- Za 15 rokov sa na Slovensku pri porovnaní so susediacimi štátmi zvýšila nákupná sila priemernej hodinovej mzdy najviac. Pri benzíne o 87,5 % a pri naftě o 106,5 %. Priemerný nárast za EÚ bol pri benzíne 13,2 % a pri naftě 14 %.

SLOVENSKO MÁ ŠTVRTÝ NAJVIŠŠÍ POČET VÄZŇOV NA OBYVATEĽA V EÚ

V roku 2022 bolo podľa Eurostatu na Slovensku 181 väznených osôb na stotisíc obyvateľov. V celej EÚ bolo 108 väzňov na stotisíc obyvateľov. Rebríčku Európskej únie dominujú krajiny V4.

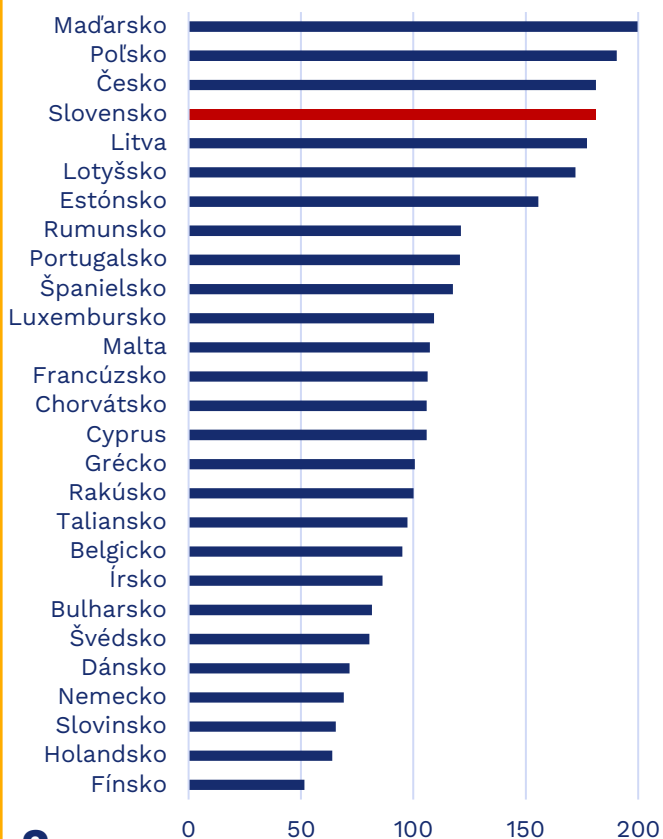
- Krajiny V4 a Pobaltia majú v EÚ dlhodobu najvyššie počty osôb vo väzeniach na stotisíc obyvateľov.
- V roku 2022 bol počet odsúdených osôb na Slovensku 25 254. Na stotisíc obyvateľov to vychádza približne 465 odsúdených, čo v porovnaní s ostatnými štátmi EÚ nie je výrazne vysoké číslo. Slovensko je však podľa SPACE 2022 druhá krajina s najvyšším počtom odsúdených na 5 rokov a viac (70 na stotisíc), po Litve (88).
- Príčinou vysokých počtov väznených osôb môže byť aj nízky podiel alternatívnych trestov (napr. domáce väzenie), čo bolo identifikované ako riziko v koncepcii väznenstva SR na roky 2021-2030.
- Slovensko dáva zhruba 62 eur/deň na väžňa v nápravných ústavoch. Pre porovnanie, Poľsko alokuje 29 eur, Maďarsko 37 eur a Česko 74 eur (SPACE, 2022).

Graf 3: Litre paliva za hodinovú priemernú mzdu v roku 2008 a 2023

Zdroj: Weekly Oil Bulletin (EK), Eurostat

Graf 4: Počet väzňov na stotisíc obyvateľov v EÚ

Zdroj: Eurostat